

Likabehandlingsplan och Plan mot
diskriminering och annan kränkande
behandling för Älghults Friskola och fritidshem
2017-2018

Likabehandlingsplan och Plan mot diskriminering och annan kränkande behandling för Älghults Friskola och fritidshem 2017-2018

Denna likabehandlingsplan samt plan mot diskriminering och annan kränkande behandling omfattar hela Älghults friskola årskurserna 1-6, förskoleklass och fritidshem. Den gäller för läsåret 2017-2018. Vi för samman de två planerna till en plan eftersom de hör så nära samman.

För att tydliggöra centrala begrepp i vår plan finns förklaringar till dessa i ordlistan, sist i denna plan.

Skolans grundläggande vision i arbetet för att främja lika rättigheter

Grunden för ett gott psykosocialt klimat i skolan, som minskar risken för uppkomsten av alla former av kränkning, ligger i hur den dagliga verksamheten bedrivs. Skolans personal har ett individuellt och gemensamt övergripande ansvar att som föredömen gynna en god anda vid skolan. Det åligger all personal att arbeta aktivt med förebyggande av kränkande behandling och att vidta lämpliga åtgärder om trakasserier eller kränkningar inträffar.

Älghults friskola sätter barnet i centrum. All personal på Älghults friskola strävar efter en holistisk syn på varje individ. Varje barns särskilda behov, förmågor och omständigheter beaktas i en positiv anda. Genom systematiskt värdegrundsarbete utvecklas elevernas förmåga att själva delta i skapandet av en god anda i skolan.

Vi ser elevernas vårdnadshavare som en viktig samarbetspartner i arbetet att ge varje barn en god utveckling så långt som möjligt. En öppen och uppriktig kommunikation eftersträvas. För att eleven skall få en bra utveckling i kunskapsinhämtande och psykosocial kompetens behöver hem och skola ha ett bra samarbete.

Ansvariga för planerna och deras genomförande

Skolans huvudman har genom sin styrelse det yttersta ansvaret för arbetet med Likabehandlingsplanen och Planen mot diskriminering och annan kränkande behandling och deras efterlevnad. Rektor har ansvaret för genomförandet av planernas intentioner i skolan.

Paragraf inom parentes i följande text hänvisar till Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever SFS 2006:67. I en ordlista förklaras kortfattat centrala begrepp.

Tillvägagångssätt för utarbetandet av Likabehandlingsplan och Plan mot diskriminering och annan kränkande behandling

Utvärdering av föregående års plan

Våra planer utarbetas med utgångspunkt i föregående års planer och erfarenheterna av arbetet med dessa. Inträffade incidenter och övriga intryck från det gångna läsåret och hur de handlagts ingår i underlaget för det kommande årets likabehandlingsplan. Stor hänsyn vid utarbetandet av likabehandlingsplanen tas till elevernas arbete under läsåret med skolans värdegrund. En viktig del är föregående läsårs trivsel- och trygghetsenkät som görs i slutet av vårterminen. Enkäterna delas ut till varje elev och görs i samrådan med vårdnadshavare. Vi har även utgått från två skrifter utgivna av Skolverket som heter *Skolverkets allmänna råd och kommentarer För att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling* samt boken *Skolverkets allmänna råd och kommentarer Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling*.

Trivsel-och trygghetsenkäten 2017-2018

Svar som vi anser relevanta för likabehandlingsplanen har efter analys bidragit till utformandet av den nya planen. Följande påståenden har ställts för att utvärdera våra målsättningar:

- Jag känner mig trygg i skolan.
- Jag trivs i skolan.

- Jag vet vem jag skall prata med om jag behöver
- På min skola ingriper de vuxna om något händer
- De som arbetar i skolan bryr sig om mig

Utvärdering av årets plan samt analys av enkäten

Rektor är ansvarig för att likabehandlingsplan och plan mot diskriminering och annan kränkande behandling utvärderas vid läsårets slut. I denna skall skolans pedagoger, skolans psykolog, och skolans styrelse vara delaktiga. Elever och föräldrar gör en utvärdering via en trivsel- och trygghetsenkät.

Enkäterna skickades ut med en enkät per elev som går på skolan. Detta har medfört att en del familjer har lämnat in en enkät per familj och en del familjer har lämnat in samma antal enkäter som de har barn som går på skolan. Sammanfattningsvis har vi fått in 31 enkäter, vilket motsvarar en svarsfrekvens på 69 % av alla elever. Vi ser generellt att vi har goda resultat på vår enkät. Det är mycket små förändringar i resultatet från föregående år. Alla verksamheter kan bli bättre och så är även vår strävan. Vi kommer fortsätta att sträva efter en positiv utveckling i vår verksamhet.

Av utvärderingen av föregående läsår var det framförallt svaren om fritidshemmet som hade förändrats från föregående år. Detta ledde till att vi bland annat återinförde fritidsråd, styrde upp verksamheten mer under veckorna och hade en skogsdag. Vi ser på läsårets enkätsvar att detta har gett ett positivt resultat och därför fortsätter vi med de här åtgärderna.

Vi har flera utvärderingsverktyg, denna enkät är en av dessa. Enkäten ger våra föräldrar möjligheten att anonymt utvärdera och reflektera över skolans verksamhet. Enkäten, samt analys av denna diskuteras i personalgrupp vid läsårsslut samt inför varje läsår för att analysera det gångna året samt dra slutsatser och se över verksamheten. Enkäten är bara en del av vår kommunikation med hemmet då vi eftersträvar att genom flera olika kanaler möta föräldrarna. Vi vill bibehålla våra goda och öppna relationer med föräldrarna genom fortsatta möten och informationskanaler.

Ur lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever

Lagens ändamål och tillämpningsområde

1§. Denna lag har till ändamål att främja barns och elevers lika rättigheter samt att motverka diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder. Lagen har också till ändamål att motverka annan kränkande behandling.

Tvingande bestämmelser

4§. Avtalsvillkor som inskränker skyldigheter enligt denna lag är utan verkan.

Målinriktat arbete

5§. Huvudmannen skall se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja de ändamål som anges i 1§.

Plan mot diskriminering och annan kränkande behandling

6§. Huvudmannen för verksamheten eller den huvudmannen bestämmer skall se till att det finns en likabehandlingsplan för varje enskild verksamhet. Planen skall syfta till att främja barns eller elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier eller annan kränkande behandling. I planen skall åtgärder redovisas. Planen skall årligen följas upp och ses över.

Skyldighet att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling

7§. Huvudmannen för verksamheten eller den huvudmannen bestämmer skall vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för trakasserier och annan kränkande behandling.

Skyldighet att utreda och vidta åtgärder mot trakasserier och annan kränkande behandling.

Om huvudmannen för verksamheten, rektorn eller någon med motsvarande ledningsfunktion eller annan personal får kännedom om att ett barn eller en elev i verksamheten anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller annan kränkande behandling i samband med att verksamheten genomförts, skall huvudmannen för verksamheten eller den huvudmannen bestämmer utreda omständigheterna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra fortsatta trakasserier eller annan kränkande behandling.

Lagen innehåller i fortsättningen bestämmelser om

Förbud mot diskriminering

Förbud mot annan kränkande behandling

Förbud mot repressalier

Skadestånd

Tillsyn

Rättegången

Rätt att föra talan

Den fullständiga lagtexten finns på skolans rektorsexpedition.

Våra långsiktiga mål – främjande och förebyggande åtgärder

Älghults friskola arbetar för att varje elev skall få bästa möjliga förutsättningar för sin skolgång. En viktig aspekt av detta är vårt arbete för en skolmiljö som är

utvecklingsfrämjande och fri från mobbing, diskriminering och annan kränkande behandling.

Under läsåret 2017/2018 har vi satt upp två långsiktiga mål för att ytterligare uppnå likabehandling och frånvaro av diskriminering och kränkande behandling:

- All personal på skolan ska verka för att varje individ på skolan kan känna sig sedd på ett rättvist och jämlikt sätt under sin skoldag. Detta skall gälla oavsett kön, etisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder, funktionsnedsättning eller annan omständighet.
- All personal skall verka för att varje individ på skolan skall känna sig trygg under sin skoldag. Detta skall gälla oavsett kön, etisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder, funktionsnedsättning eller annan omständighet.

Dessa mål utvärderas genom vår trygg- och trivselenkät av pedagoger, huvudman och elevråd. Inom ramen för dessa övergripande långsiktiga mål har vi särskilt uppmärksammat två delmål: Alla individer på Älghults friskola skall ha möjlighet att påverka sin vardag. Eleverna skall utveckla sin förmåga till empati och förståelse av varandra.

Ansvarig: Rektor bär det yttersta ansvaret för att all personal verkar för dessa mål och att utvärdering sker.

Uppföljning: Uppföljning görs i juni 2018 genom trivselenkät, samt genom samtal i pedagog- och elevgrupp och med elevhälsan.

Kartläggning av risker för diskriminering och kränkande behandling

Älghults friskola är en liten skola där alla känner alla. Detta ger en god grund för att skolans pedagoger skall ha en god kännedom om var risker för diskriminering och kränkande behandling kan uppstå. Formellt sker kartläggning av risker för diskriminering och kränkande behandling vid de konferenser som pedagogerna har varje vecka med verksamhetschefen. Även skolans psykolog deltar vid kartläggning och diskussion om åtgärder.

Genomförande av planerna:

Främjande och förebyggande åtgärder för att grundlägga positiva förutsättningar för att eleverna skall bli sedda och känna sig trygga:

Skolan prioriterar en **hög lärartäthet** och övrig **vuxennärvaro** i skolan. All personal känner alla elever genom olika kontakter.

Alla pedagoger inklusive rektor fungerar som rastvakter.

Alla pedagoger inklusive rektor äter lunch med eleverna.

Hela lärarlaget har gemensam konferens varje vecka då mentorer och lärare delger varandra erfarenheter om alla skolans elever. Vid dessa konferenser är den psykosociala miljön i fokus. I dessa konferenser deltar också verksamhetschefen, tillika huvudmannens representant. Verksamhetschefen återför eventuella problem till styrelsens möten.

En till två gånger i veckan har lärarlaget tid för gemensam planering. Gemensam schemalagd planering har till syfte att utveckla lärarlagets samsyn på undervisningen. Den ger också möjlighet till gemensam planering av teman och tvärdagar för hela skolan.

Genom satsningen på hög lärartäthet ges möjlighet till flexibla lösningar. Resurser läggs där elevbehovet finns. Uppdelning av klass kan ske i halvklass, mindre grupp eller enskilt.

Elevinflytande på utformningen av skolans inre och yttre miljö sker i organiserad form genom fritidsråd, klassråd, elevråd samt kamratstödjare. Lika viktiga är de varje dag pågående samtalen mellan skolans personal och eleverna, och eleverna emellan. Ett exempel på elevarbete är kamratstödjarnas aktiva roll genom att ordna rastaktiviteter för hela skolan, där man är noga med att försöka få med alla elever. Detta är en form av fostran till inkludering och trygghetsskapande.

Främjande av samhörighet och ömsesidig respekt sker också vid utflykter, friluftsdagar och tvärdagar då elever i olika åldrar får leka och arbeta tillsammans.

För att öka förutsättningarna för att elever skall känna trygghet i övergången från förskola till förskoleklass träffas blivande förskoleklass och nuvarande förskoleklass minst två gånger per månad för gemensam aktivitet på skolan. Vi har även en inskolningsperiod i maj.

Kontinuerligt värdegrundsarbete har också under läsåret skett genom tjej- och killsnack, dramaövningar, samtal och teater.

Främjande, förebyggande och åtgärdande insatser för att öka alla individers möjligheter att påverka sin skoldag – exempel på åtgärder för att främja elevinflytandet.

Var fjärde vecka har vi klassråd där vi diskuterar frågor som rör klassen och förslag till eller från elevrådet. Elevrådet och rektor träffas var fjärde vecka eller tätare vid behov. Under detta läsår har framför allt gemensamma regler, skolmiljö och trivselfrågor diskuterats.

Under ledning av pedagog finns ett fritidsråd för att främja elevernas inflytande över fritidsverksamheten. Även vårdnadshavare har möjlighet att påverka fritidsverksamheten genom samtal.

Insatser för att elever visar empati och förståelse för varandra – exempel på förebyggande, främjande och åtgärdande arbete

Grunden till att varje elev ska känna trivsel och trygghet under sin skoldag ligger i att det skapas och upprätthålls en anda av empati och samhörighet mellan alla som verkar i skolan. Detta sker framför allt i alla dagliga kontakter som förekommer. Skolan vidtar dessutom olika särskilda åtgärder för att utveckla en god anda vid skolan.

En grupp kamratstödjare har utsetts bland intresserade elever i årskurserna 3-6. En pedagog med bred erfarenhet av samtal med elever leder elevernas utbildning som kamratstödjare. Samma lärare leder möten var tredje vecka där det diskuteras åtgärder för att lösa eventuella konflikter. Kamratstödjarna går runt i klasserna och presenterar sig. Förutom deras dagliga närvaro på rasterna har kamratstödjarna också anordnat rastaktiviteter för hela skolan för att öka samhörigheten bland skolans elever.

Värdegrundsarbete sker kontinuerligt i klassrummet. För att befästa värdegrunden och ge ett gott inflytande på läsåret är värdegrundsarbetet ett återkommande inslag. Under de skolövergripande temadagar som genomförs är detta arbete ett tydligt inslag. Genom samtal och dramaövningar utvecklas elevernas empatiska förmåga och därmed förståelsen för varandra. Bekräftelse på resultat av detta arbete får vi bland annat i kontakten med samhället vid utflykter, studiebesök och teaterbesök där våra elever får positiva omdömen.

Åtgärdsplan vid incident och/eller olycka

Incident och/eller olycka som rör enskild elev

Incident och/eller olycka som rör enskild elev dokumenteras via elevdokumentation av personen som upptäckte incidenten och/eller olyckan.

Därefter kontaktas vårdnadshavare och rektor informeras. Rektor tar beslut om vem/vilka som behöver informeras vidare.

Incident och/eller olycka som rör vuxen

Incident som berör vuxen rapporteras till rektor som dokumenterar händelsen i en incidentrapport. Rektor bestämmer följd av incidenten. Vid skada kontaktas läkare, anhöriga, försäkringsbolag. Rektor beslutar om vem/vilka som behövs informeras.

Incidentsammanställning

Vid varje konferens finns en punkt där rektor tar upp eventuella incidentrapporter. Rektor beslutar om åtgärder för incidenter. Till exempel efter utvärdering av incidenter som skett i omklädningsrum efter idrott har vi satt in förstärkning i form av vuxennärvaro.

Åtgärdsplan vid mobbing, diskriminering eller annan kränkande behandling

Rutin när mobbing, diskriminering eller annan kränkande behandling sker...

A ... barn emellan

All personal som får kännedom om händelse som innebär mobbing, diskriminering eller annan kränkande behandling skall omedelbart ingripa och stoppa kränkningen.

Det kränkta barnets mentor och rektor meddelas så snart det går om vad som hänt. Likaså underrättas den eller de kränkande barnens mentor(er). Berörda mentorer genomför i samråd utredning av vad som skett. Utredningen skall dokumenteras i respektive elevs elevdokumentation.

Vid ringa kränkning vidtar mentorerna de åtgärder de finner befogade. Utredningen och åtgärder dokumenteras och redovisas för rektor. Vid allvarigare kränkningar samråder rektor och mentorer om vilka åtgärder som skall vidtagas. Skolsköterska och eller skolpsykolog kan delta i samrådet. Beslut dokumenteras av rektor.

Vid allvarigare kränkningar skall rektor snarast meddela de inblandade barnens vårdnadshavare och inkalla dem till samtal. Vid dessa samtal skall rektor och mentorer delta. Huvudinnehållet i samtal dokumenteras av mentor.

Vid mobbing där flera elever är inblandade bearbetas det inträffade i berörd(a) klass(er). Genomfört arbete dokumenteras av berörda mentorer och /eller rektor. Rektor rapporterar månadsvis till styrelsen eventuella fall av kränkning och hur de skall handläggas. Styrelsen beslutar i samråd med rektor om eventuella ytterligare åtgärder skall göras eller ändringar skall ske i dessa planer.

B ... om vuxna kränker, mobbar eller diskriminerar barn

Om barn eller vårdnadshavare anser att barn kränkts meddelar den som fått anmälan detta till rektor.

Rektor eller den han/hon förordnar, genomför utredning av det skedda. Utredningen dokumenteras av rektor.

Rektor samtalar med berörd vuxen, det kränkta barnet och dess vårdnadshavare. Skolpsykolog och/eller skolsköterskan kan delta i dessa samtal.

Samtal dokumenteras av rektor.

Rektor underrättar styrelsen om det skedda. Styrelsen avgör i samråd med rektor om ytterligare åtgärder skall ske. Eventuella ytterligare åtgärder dokumenteras av styrelsen.

Skulle en anmälan gälla rektor kontaktas styrelsen, som bestämmer former för utredning och åtgärder. Utredningen och åtgärder dokumenteras av styrelsen.

C. ... om barn kränker, mobbar eller diskriminerar vuxen

Rektor underrättas om det som inträffat. Händelserna dokumenteras.

Rektor och/eller den han/hon förordnar samt det kränkande barnets mentor genomför samtal med båda parter och det kränkande barnets vårdnadshavare. Samtal dokumenteras av mentor.

Rektor och barnets mentor bestämmer om eventuella ytterligare åtgärder. Vid upprepade kränkningar kallas barnet och dess vårdnadshavare till elevvårdskonferens där åtgärdsprogram upprättas. Detta dokumenteras av mentor.

Rektor informerar styrelsen om det skedda.

D. ... om vuxen kränker, mobbar eller diskriminerar vuxen.

Vid våld eller hot om våld gör rektor en polisanmälan.

Det inträffade anmäls till styrelsen, som dokumenterar anmälan.

Styrelsen bestämmer former för utredning och åtgärder inom skolan. Beslut dokumenteras av styrelsen.

Skulle en anmälan gälla rektor kontaktas styrelsen, som bestämmer former för utredning och åtgärder. Utredningen och åtgärder dokumenteras av styrelsen.

Ansvarsfördelning för planerna

Skolans styrelse har det yttersta ansvaret för att planerna upprättas, följs upp och förnyas vid behov. Styrelsen ansvarar också ytterst för att alla som verkar inom skolan har kännedom om planernas syfte och följer de skyldigheter som de och lagen om förbud mot diskriminering anger. Om styrelsen delegerar delar av detta uppdrag till rektor utöver vad som nedan anges skall detta dokumenteras skriftligt. (3,6§)

Rektor medverkar vid utformningen av planerna och tillser att alla som verkar i skolan har kännedom och förståelse för denna. Rektor tillser också att de förmedlas till alla elevers vårdnadshavare. Rektor ansvarar för att det bedrivs ett målinriktat arbete på skolan för att fullfölja planernas syften (§5,6). Rektor leder arbetet att förebygga och förhindra att skolans elever utsätts för trakasserier och annan kränkande behandling. Rektor ansvarar för att utredning sker utan dröjsmål om elev anser sig ha blivit utsatt för kränkning eller annan kränkande behandling, och att lämpliga åtgärder vidtas, om inte lärare eller annan personal gjort detta. (8§) Rektor dokumenterar vad som hänt och underrättar styrelsen om sådana händelser och de åtgärder som vidtagits. Rektor ansvarar för att vårdnadshavare till de elever som varit inblandade i en incident underrättas samma dag om så bedöms lämpligt. De dagar då rektor ej tjänstgör skall åtgärder enligt *Plan mot diskriminering och annan kränkande behandling* vara delegerade till lärare vid skolan.

Skolans personal ansvarar gemensamt för utformningen av planerna för främjande av en god psykosocial miljö vid skolan och arbetet för förebyggande av mobbning, diskriminering och andra former av kränkning. Översyn av planer för främjandearbetet sker minst en gång per termin. Vid regelbundna konferenser diskuteras eventuella incidenter som inträffat och de åtgärder som vidtagits.

Fastställd 20170620.

Ordlista

Främjande arbete

Det främjande arbetet syftar till att skapa en trygg förskole- och skolmiljö och förstärka respekten för allas lika värde, omfattar diskrimineringsgrunderna kön, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning samt riktas mot alla och bedrivs kontinuerligt och utan förekommen anledning (Ur Skolverkets (2012:12) Allmänna råd: Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling.)

Förebyggande arbete

Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling och omfattar sådant som i en kartläggning av verksamheten identifierats som risker (Ur Skolverkets (2012:12) *Allmänna råd: Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling.*)

Incident

Incident innebär oväntad händelse, olyckshändelse.

Olycka

Olycka innebär en plågsam och/eller sorglig situation och/eller händelse.

Kränkande behandling

I kränkande behandling innefattas mobbing, diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Vad som är en kränkande är en subjektiv upplevelse av den som är utsatt. Varje anmälan om kränkning skall utredas. Den subjektiva grunden ställer krav på noggrann utredning där båda parter synpunkter skall höras.

Åtgärdande arbete

Det åtgärdande arbetet kräver goda rutiner för att upptäcka, utreda och åtgärda diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling, ska påbörjas genast när det kommit signaler om att ett barn eller en elev känner sig diskriminerad, trakasserad eller kränkt, innebär att verksamheten måste vidta åtgärder som dokumenteras och utvärderas för att förhindra att kränkningarna upprepas (Ur Skolverkets (2012:12) *Allmänna råd: Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling.*)